

UTBILDNING 2024

SKKF

Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund

INNEHÅLL

ADMINISTRATION

Begravningsadministration	4
Begravningslagstiftningen	5
Begravningsverksamheten för kyrkoherdar	6
Organisation och ekonomi	7

FASTIGHETER

Kyrkogårdens byggnader	8

LEDARUTBILDNING

SKKF:s ledarskapsutbildning	9
Arbetsledarutveckling	10
SKKF:s ledarskapsprogram	11

UTBILDNING FÖR KYRKOGRÅDSPERSONAL

Grundkurs	12
Påbyggnadskurs, steg I	13
Påbyggnadskurs, steg II	14
Kyrkogårdens trädvård	15
Kyrkogårdens träd	16
Trädetablering och uppbyggnadsbeskränning	17
Trädkontroll på kyrkogården	18
Kyrkogårdens beskärning	19
Kyrkogårdens skötsel	20
Kompostering	21
Säkert handhavande av maskiner, fordon och redskap	22
Markbyggnad	23
Maskinförare	26
Skötselplaner för kyrkogården	27

VÄXTER OCH GRÄS

Perenner och prydnadsgräs på kyrkogården	28
Kyrkogårdens växtmaterial	29

UTBILDNING FÖR KREMATORIEPERSONAL

Krematorieteknik I	30
Krematorieteknik II	31

Krematorieteknik III	32
Uppdatering krematoriepersonal	33

ÖVERGRIPANDE UTBILDNING

Säker gravgrävning	35
Arbetsmiljöansvar	36
Strategisk planering – begravningsverksamheten	37
Biologisk mångfald och det gröna kulturarvet	38
Den mångkulturella begravningsplatsen	39
Kyrkogårdskultur	40
Återbruka och utveckla	41
Vård- och underhållsplaner för begravningsplatser	42
Att möta sorg och sörjande	43
Trädens infrastruktur och konflikter	44
Gravmarksplanering	45

SKKF:s RÅDGIVNING .....

UPPDRAGSUTBILDNING, UTREDNINGSGH OCH PROJEKTERINGSVERKSAMHET .....

FRÅGOR OM UTBILDNING

Malou Ravelin, telefon 08-673 83 13
Mattias Elofsson, mobil 073-444 92 10
Kontakta oss gärna för synpunkter och information.

Malou Ravelin

PÅ SKKF:s hemsida finns hela kursutbudet presenterat. Där finns den mest aktuella informationen med eventuella tillägg och ändringar införda. På sidan Utbildning listas de i bokstavsordning.

Klicka på utbildningens namn för att göra en anmälan. På hemsidan i övrigt finns både branschnyheter och information om lagar, regler och andra förutsättningar för begravningsverksamheten.

Foto omslag: Pontus Thunell, Hästbergs kyrkogård, Falun
Tryck: Ljungbergs Tryckeri, Klippan 2024

ARBETSLEDARUTVECKLING
 ARBETSMILJÖANSVAR
 BEGRAVNINGSADMINISTRATION
 BEGRAVNINGSLAGSTIFTNINGEN
 BESKÄRNING
 BIOLOGISK MÅNGFALD OCH KULTUR
 BYGGNADER
 GRAVMARKSPLANERING
 GRUNDUTBILDNING
 KOMPOSTERING
 KREMATORIETEKNIK
 KYRKOGRÅDSKULTUR
 KYRKOHERDAR
 LEDARSKAPSPROGRAM
 MARKBYGGNAD
 MASKINFÖRARE
 MÅNGKULTUR
 MÖTA SORG
 ORGANISATION OCH EKONOMI
 PERENNER OCH GRÄS
 PÅBYGGNADSUTBILDNING
 SKÖTSELPLANER
 STRATEGISK PLANERING
 SÄKER GRAVGRÄVNING
 SÄKER GRAVSTENSHANTERING
 SÄKERT HANDHAVANDE MASKINER
 TRÄDENS INFRASTRUKTUR OCH KONFLIKTER
 TRÄDETABLERING
 TRÄDKONTROLL
 TRÄDVÅRD
 UPPDATERING KREMATORIEPERSONAL
 VÅRD- OCH UNDERHÅLLSPANER
 VÄXTMATERIAL
 ÅTERBRUKA OCH UTVECKLA

MATTIAS ELOFSSON
 UTBILDNINGSANSVARIG

Kunskap, tradition och utveckling!

VARSÅGOD, 2024 ÅRS UTBILDNINGSKATALOG FRÅN SKKF, med nya bilder och uppdaterade enhetliga priser. Inga större nyheter men jag vill lyfta fram några inte obetydliga förändringar.

"Den mångkulturella begravningsplatsen" har fått två nya föreläsare, Anders Öhgren och Örjan Wallin. Två herrar med lång erfarenhet och gedigen kunskap i ämnet. De får presentera sig själva när ni möter dem i utbildningssammanhang men jag kan utlova en händelserik dag!

Ytterligare föreläsartillskott är Aron Thomsson som från och med 2024 är delaktig tillsammans med Markus Persson i förbundets **krematorieutbildningar**. Aron är krematoriemästare i Uppsala pastorat och ordförande i Föreningen Sveriges Krematoriepersonal, FSKP. Jag hälsar både Anders, Örjan och Aron välkomna till SKKF:s utbildningsverksamhet.

Jag vill även påminna om några av förra årets nyheter. Trädens värde och eventuella konflikter med andra värden tas upp i utbildningen "**Trädens infrastruktur och konflikter**". En viktig utbildning där Johan Östberg och Örjan Stål lär er att undvika onödiga tvister.

Monica Sandberg och Maximilian Löfgren genomför de två tidigare nyheterna "**Gravmarksplanering**" och "**Kyrkogårdens växtmaterial**". Två utbildningar som båda är viktiga för den långsiktiga planeringen av både mark och grönytestrukturen på begravningsplatserna.

Avslutningsvis "**Strategisk planering – begravningsverksamheten**". En utbildning med sikte inställt på långsiktig planering och genomförs av två SKKF-veteraner, Jan-Olov Andersson och Ronny Holm. Utbildningen beskriver hur en modern och professionell begravningsverksamhet bedrivs idag, imorgon och i framtiden.

VÄLKOMNA TILL SKKF:s UTBILDNINGAR 2024!

BEGRAVNINGSADMINISTRATION

LAGSTIFTNING UR PRAKTISK SYNVINKEL

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

PERSONAL INOM FÖRVALTNINGENS expeditioner ställs allt oftare inför frågor angående begravningsadministration. Utbildningen redovisar vad som gäller enligt lagstiftningen och hur vi kan hantera dessa frågor ur en praktisk synvinkel. För att ge ökad insikt för personal som handlägger dessa frågor behandlar kursen exempel från verkligheten.

Vi tar till exempel upp vem som kan ha rätt till graven, om gravregistret är fullständigt, samt om en anhörig får lov att gravsättas i sin gamla familjegrav? Vilka regler gäller för gravanläggningens utformning och vilka administrativa system finns till vår hjälp?

MÅL

Att ge ökad insikt i vad vi ska tänka på och dokumentera vid kontakter med våra kunder samt vilken service vi är skyldiga att ge.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Personal som i sitt dagliga arbete handlägger frågor som rör begravningsverksamheten.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

F.d.kyrkogårdschef Lars Öhrn, Borås
Jurist, Peter Fischier, SKKF

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

4 200:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

- Vem har rätt till graven?
- Gravsättning av anhörig i gamla familjegraven
- Vad kan vi göra åt ett ofullständigt gravregister?
- Regler angående gravvårdens utformning
- Vilka administrativa system finns till vår hjälp?

BEGRAVNINGSLAGSTIFTNINGEN

TILLÄMPNING I PRAKTIKEN

INNEHÅLL

- Kyrkogårdens gravplatsbestånd
- Begravningslagen i praktisk tillämpning
- Begravningsförordningen i praktisk tillämpning
- Reglemente
- Avtal och åtaganden vid gravplatsskötsel

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

FÖR FÖRTROENDEVALDA OCH PERSONAL i kyrkogårdsförvaltningen är det nödvändigt att ha kännedom om de lagar som reglerar begravningsverksamheten.

En väl fungerande verksamhet kräver goda kunskaper om gällande begravningslagstiftning. Begravningslagen har reviderats genom åren och de förändringarna beskrivs i detalj.

Utbildningen ger en initierad och aktuell kunskap om begravningslagstiftningen och konsekvenserna för begravningsverksamheten.

MÅL

Att ge information och kunskap om hur lagstiftningen ska tillämpas i praktiken.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Personal inom alla delar av kyrkogårdsförvaltningen samt förtroendevalda.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

F.d. kyrkogårdschef *Lars Öhrn*, Borås
Jurist, *Peter Fischier*, SKKF

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning
4 200:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

BEGRAVNINGSVERKSAMHET FÖR KYRKOHERDAR

KYRKOHERDENS ROLL I FÖRÄNDRINGENS TID

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

KYRKOTILLHÖRIGHETEN MINSKAR och kyrkoavgiften sjunker. Begravningsverksamhetens uppdrag är oförändrat och begravningsavgiften ligger på samma nivå.

Församlingspersonal sägs upp när kyrkoavgiften inte räcker till alla tjänster medan begravningsverksamhetens personal är oberörd av besparingarna. Hur kommer detta sig? Vad säger kyrkotillhöriga och hur motiverar jag som kyrkoherde det som händer?

Ska vi spara lika mycket i begravningsverksamheten när kyrkoavgiften minskar? Eller betalar vi begravningsverksamheten med kyrkoavgiften? Kan vi fortsätta så när kyrkoavgiften inte ens räcker till att betala personal i den grundläggande uppgiften? Hur leder jag som kyrkoherde indelningsförändringsarbetet i begravningsverksamheten?

Frågorna kommer att bli fler och för dig som kyrkoherde behöver du, kanske tillsammans med din kyrkorådsordförande bereda dig/er på de förändringar som snart är här. Vissa av er har redan sett och agerat, men du som kanske har sett men inte hunnit ta initiativ till åtgärder känner kanske att du behöver ett råd på vägen?

Begravningsverksamhetens plan får du på utbildningen, men kanske behöver den vävas samman med din församlings/ditt pastorats plan. Myndighetsuppdraget och den grundläggande uppgiftens samspel får vara i fokus, den strategiska och den operativa rollen belyses.

MÅL

Målet är att kyrkoherdar ska förstå skillnaderna mellan församlingsverksamhetens och begravningsverksamhetens utveckling och förstå hur dessa kan hanteras tillsammans. Momenten under kursen sker genom föreläsningar, grupparbeten och erfarenhetsutbyte. Kursdeltagarna ska beredas ta aktiv del i samtal och diskussioner.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Kyrkoherdar i församlingar och pastorat som är huvudmän för begravningsverksamheten. Ordförande och ev ytterligare presidieposter i samma församlingar.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

INNEHÅLL

- Begravningsverksamheten och den grundläggande uppgiften – i balans
- Myndighetsuppdragets finansiering – kyrkoavgiften och andra finansieringskällor
- När ekonomiska utvecklingen fordrar en förändring – och att balansera den
- Personalförändringar, gemensamma resurser och samverkan
- Begravningsverksamhetens utmaningar när kyrkoavgiften minskar
- Indelningsförändring och förändringsprocessen i begravningsverksamheten
- Samtal, diskussioner och grupparbeten kring förändringsprocessen

ORGANISATION OCH EKONOMI

GRUNDLÄGGANDE FÖRSTÅELSE FÖR FÖRVALTNINGSUPPDRAGET

INNEHÅLL

- Organisation och delegation
- Styra och leda
- Begravningsverksamhetens ekonomi och särkostnadsredovisning
- Lagar, förordningar och regelverk som styr begravningsverksamhet/ kyrkogårdsförvaltning
- Förvaltningslagen, service och kundfokus.
- Länsstyrelsens och begravningsombudens roller

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

FÖR FÖRTROENDEVALDA OCH PERSONAL i ledande ställning är det nödvändigt att ha en tydlig organisation, fokus på begravningsverksamhetens och kyrkogårdsförvaltningens uppdrag och för en väl fungerande verksamhet krävs god kännedom om lagstiftning, förordningar och regelverk som styr verksamheten.

Verksamheten kräver att de olika rollerna samverkar på ett gott sätt så att myndighetsutövningen följer uppdraget.

Begravningsverksamhetens ekonomi påverkas av särkostnadsredovisningen och är särskilt viktig i myndighetsuppdraget.

Utbildningen varvas med gruppövningar och exempel från verkligheten.

MÅL

Att ge information och kunskap om organisation och delegation, lagar och förordningar, kundfokus samt möjligheter vid särkostnadsredovisning av delade personella och maskinella resurser.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Förtroendevalda, kyrkoherde, kyrkogårdschef, arbetsledare kanslichef samt övrig personal med ledande ställning i begravningsverksamheten.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

KYRKOGÅRDARNAS BYGGNADER

UNDERHÅLL OCH ENERGI

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

FASTIGHETSUNDERHÅLLET AV BYGGNADERNA på kyrkogårdarna kräver en hel del grundläggande kunskaper. Under utbildningen går vi igenom hur man upprättar enkla underhållsplaner med tillhörande budget. Vi tittar på några olika exempel på ronderingsplaner samt hur man kan upprätta en driftsbudget.

Energibesparingar krävs av alla i samhället och det gäller naturligtvis även kyrkogårdarnas byggnader. Vi går igenom hur man kan arbeta med dessa frågor.

Vissa av våra byggnader kontrolleras enligt myndighetskrav med olika intervall, ventilationskontroll, sotning, el-revisioner, hiss- lyft och tryckkärlsbesiktningar.

Dessutom gör vi ett flertal kontroller av t.ex. inbrotts- och brandlarm, klockringningsanordningar och brandsläckarutrustning.

Kyrkogårdsbyggnader omfattas av ett flertal lagar och vi går översiktligt igenom de lagar som vanligen berör oss, bland andra plan- och bygglagen, Boverkets byggregler, kulturmiljölagen, arbetsmiljölagen och lagen om skydd mot olyckor.

Vi får lära oss om möjligheterna att få kyrkoantikvarisk ersättning och vilka handlingar som erfordras.

MÅL

Att få grundläggande kunskaper om vad byggnaderna kräver för att fungera, vara säkra och vara så driftekonomiska som möjligt.

Kursdeltagarna får en del exempel med sig hem som kan användas i den dagliga driften.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Arbetsledare, lagförmän, kyrkogårdsvaktmästare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

F.d. fastighetschef *Berton Nyström*, Linköping
Samt ytterligare fastighetsingenjör

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- inkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

4 200:- inkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

INNEHÅLL

- Underhållsplanering
- Ronderingsplaner
- Energifrågor
- Myndighetskontroller
- Lagar som påverkar byggnaderna
- Ekonomi och bidragsmöjligheter

SKKF:s LEDARSKAPSUTBILDNINGAR

NYTT OCH UTVECKLAT UPPLÄGG

PRESENTATION AV JOHAN FRISÖ

DEN RÖDA TRÅDEN ÄR VIKTIG I ALLA SAMMANHANG men särskilt viktigt i utbildningssammanhang och i synnerhet inom ledarskapsutbildning. Ledarskapskonsult Johan Frisö leder både arbetsledarutvecklingen och ledarskapsprogrammet. Med samma utbildare följer pedagogiken med från den ena utbildningen till den andra och deltagarna känner igen sig och får en trygghet.

Arbetsledarutbildningen fokuserar på deltagarens nya roll som ledare. De verksamhetsinriktade utbildningarna erbjuder SKKF i sin övriga utbildningsverksamhet.

LEDARSKAPSKONSULT JOHAN FRISÖ

Johan har sedan början av 2000-talet jobbat med ledarskaps- och organisationsutveckling inom olika organisationer. Han började sin ledarskapsresa inom Skatteverket och Kronofogdemyndigheten som internkonsult. Efter det gick resan vidare till den privata sektorn som ledarskapskonsult på bl. a Ledarna.

Johan är utbildad UGL-handledare (Utveckling Grupp Ledare), van processledare och driver sedan 2015 egen verksamhet. Han har sedan dess ansvarat för SKKF:s ledarskapsprogram.

ARBETSLEDARUTVECKLING

DEN NYA ROLLEN SOM LEDARE

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

UTBILDNINGEN TAR SIN BÖRJAN I DET FÖRSTA ledaruppdraget. Hur är det att bli ledare över tidigare arbetskamrater?

Utbildningen vänder sig till de som är eller ska bli arbetsledare, första linjens "chefer". Utbildningen ska ge insikter om vad det innebär att vara ledare, att få insikt i vikten av kommunikation och relation. Rollen som ledare, ledarens roll i organisationen och ge en personlig utveckling för deltagarna som ska skapa trygghet i ledarskapet.

STEG 1: LEDARSKAP – MITT FÖRSTA LEDARUPPDRAG

"Från arbetskollega till ledare/chef". Oftast lyfts personen upp från befintlig organisation och ska leda sina arbetskamrater. Vilka situationer kan uppstå? Kan man/ska man prata med varandra på samma sätt som tidigare? Vad är rätt/fel?

STEG 2: KOMMUNIKATIONEN – EN LEDARES VERKTYG

Kommunikationens betydelse i ledarskapet. Vad är en konflikt och hur kan den hanteras.

Förändring pågår ständigt hur hanterar vi oss själva och våra medarbetare i den ständigt pågående förändringen.

Ledarens olika samtal.

MÅL

Förberda nya ledare för de utmaningar de ställs inför som ledare och verktyg för att hantera rollen och de situationer som den medför.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Nya och blivande arbetsledare och förmän.

LÄNGD

Utbildningen genomförs vid två tillfällen om två dagar vardera.

FÖRELÄSARE

Ledarskapskonsult *Johan Frisö*, Katrineholm

KOSTNAD

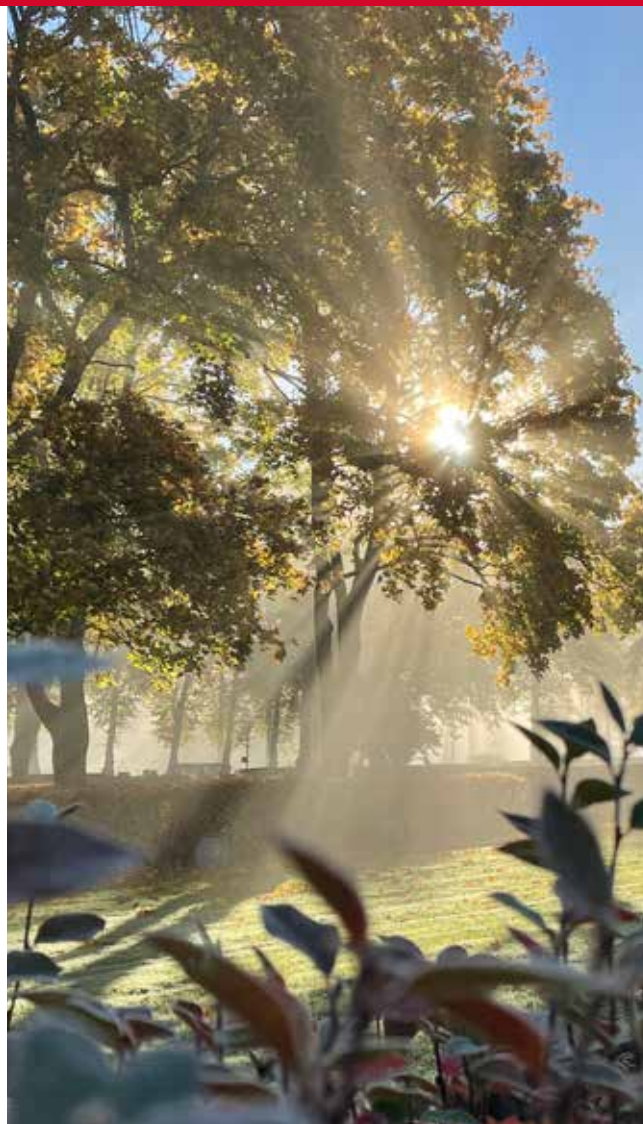
inkl. lunch och kaffe, exkl. middag och logi

16 500:-/ exkl moms/deltagare från medlemsförvaltning

18 500:- exkl moms/deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

Steg 1

- Ledarskap
- Beslutsfattande
- Ansvar och mandat
- Samverkan och samspel

Steg 2

- Olikheter och likheter
- Kommunikation
- Konflikt
- Samtal
- Förändringsledning

SKKF:s LEDARSKAPSPROGRAM

ETT LEDARSKAPSPROGRAM FÖR LEDARE ELLER BLIVANDE LEDARE INOM BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN

INNEHÅLL

- Block 1: Jag som chef/ledare, självkännedom och mitt ledarskap
- Block 2: Grupputveckling: jag och teamet
- Block 3: Chefens alla samtal och konflikthantering
- Block 4: Arbetsrätt
- Block 5: Utveckla mitt fortsatta ledarskap och organisationsutveckling

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

ATT VARA CHEF OCH LEDARE STÄLLER KRAV på den som har den rollen. I tider av snabb förändringstakt är det viktigt att kunna känna sig trygg och bekväm i sin roll som chef/ledare. Dels ska man kunna utveckla verksamheten dels ska man bidra till medarbetarnas utveckling och leda så att gruppen fungerar och att arbetsmiljön är god.

För att lyckas med det är det viktigt att ha insikt om sig själv och hur man reagerar i olika situationer. En bra självinsikt. Gott ledarskap kräver också att man har kunskap om hur andra fungerar och reagerar.

Ledarskap handlar i mångt och mycket om kommunikation och relation. Hur man kommunicera och interagerar med andra. Programmet bygger på interaktion i gruppen, du får möjlighet att bygga nya nätverk med kollegor runt om i landet.

Vi erbjuder ett ledarskapsprogram i fem block. Varje block omfattar två dagar. Antalet deltagare är begränsat till 14. Utbildningen syftar även till att dela med sig av goda erfarenheter och att kunna stötta varandra i arbetet att vara en god ledare.

MÅL

Målet med utbildningsprogrammet är att stärka och utveckla det egna ledarskapet genom nya kunskaper, insikter om hur "jag" är och vill vara som chef/ledare.

Du kommer få med dig många insikter om dig själv och mer kunskap om grupputveckling, samarbete, kommunikation och konflikthantering, som du kommer ha nytta av i din vardag. Du kommer även få ökad kunskap i arbetsrätt.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Ledare /chefer eller blivande ledare inom begravningsverksamheten.

LÄNGD

Utbildningen genomförs i fem block om vardera två dagar.

FÖRELÄSARE

Ledarskapskonsult *Johan Frisö*, Katrineholm

KOSTNAD

Inkl lunch, kaffe och middag

44 500:- exkl moms / deltagare för medlemsförvaltning

46 500:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

GRUNDUTBILDNING FÖR KYRKOGRÅDSPERSONAL

GRUNDLIG INTRODUKTION

YRKESBEVIS

Aktuell kurs ger möjligheter till yrkesbevis.

Läs mer på www.yrkesbevis.com

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

GRUNDUTBILDNING FÖR KYRKOGRÅDSPERSONAL är det första utbildningstillfället av totalt tre. Utbildningen syftar till att ge god kunskapsgrund för den som arbetar på en kyrkogård.

Grundutbildningen ger en allmän introduktion om begravningsverksamheten, bland annat om lagar, förordningar, gravvårdar och kyrkogårdskultur.

Grundutbildningen innehåller också två dagar grundläggande yrkeskunskaper om skötseln av kyrkogårdens planteringar och gräsmattor. Vi går även igenom hur skötlekonomin påverkas av genomförandet av skötsel och underhåll.

Ett studiebesök på en kyrkogård ingår.

MÅL

Att ge grundläggande och djup kunskap om kyrkogårdsarbetets praktiska delar samt insikt om ekonomi, lagstiftning och administrativa rutiner.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Praktiskt verksam kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

4 dagar

FÖRELÄSARE

F.d. organisationschef SKKF *Ronny Holm*

Trädgårdstekniker *Jeanette Immo*, Mariefred

alternativt Trädgårdstekniker *Hans Bill*, Tällberg

F.d. kyrkogårdschef *Lars Öhrn*, Borås

KOSTNAD

inkl. lunch och kaffe, exkl. middag och logi

11 000:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

12 800:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

- Lagar, förordningar och praxis som reglerar begravningsverksamheten
- Gravvårdar som enskild egendom, kulturföremål eller för återanvändning
- Kyrkogårdens estetik
- Kyrkogårdens gröna kulturarv
- Grönytornas betydelse, växternas uppbyggnad och funktion
- Gravvårdens symboler
- Ogräs, förebygga och bekämpa
- Gräsytor, skötsel och underhåll
- Förekommande skötselytor, definitioner
- Studiebesök på en kyrkogård
- Olika religioners begravningsätt och traditioner
- Ekonomi och organisation
- Informations- och servicetänkande
- Arbetsmiljoregler

INNEHÅLL

- Mark- och jordlära med växtnäring, gödselmedel, kalkning och gödslingsteknik
- Växtbäddar för gräs- och planteringsytor
- Kompostering – hur används kompostmaterial på bästa sätt
- Växtkvalitet, storleksval, växthantering och planteringsteknik
- Rationalisering av skötseln, val av mindre skötselmaskiner och verktyg
- Studiebesök på en kyrkogård
- Begravningslagen i praktisk tillämpning
- Begravningsförfordningen i praktisk tillämpning
- Reglemente
- Avtal och åtagande vid gravplatsskötsel
- Sorgearbete
- Hur möter vi kyrkogårdsbesökaren i en svår situation?
- Erfarenheter av själavård

YRKESBEVIS

Aktuell kurs ger möjligheter till yrkesbevis.

Läs mer på www.yrkesbevis.com

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

UTBILDNINGEN ÄR DEN FÖRSTA AV TVÅ PÅBYGGNADS-UTBILDNINGAR för kyrkogårdspersonal.

Påbyggnadsutbildningen kommer att behandla; Vad en bra jord / markförhållande innebär, förbättring med gödsel och kalkning och andra metoder. Val av lämpliga verktyg och maskiner till skötseln. Miljöaspekter på kyrkogården inklusive kompostering. Krav vid växtval och att plantera växterna på rätt sätt. Studiebesök på en kyrkogård.

Begravningslagstiftningen med tillhörande praktisk tillämpning. Den svåra biten i kyrkogårdsarbetet, att möta sorg och sörjande i arbetet på kyrkogården.

MÅL

Att ge en fördjupad kunskap om kyrkogårdsarbetets praktiska delar samt insikt om begravningslagstiftningen.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Praktiskt verksam kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

4 dagar

FÖRELÄSARE

Trädgårdstekniker *Jeanette Immo*, Mariefred
F.d. Kyrkogårdschef *Lars Öhrn*, Borås
Begravningsentreprenör *Gillis Edman*, Göteborg

KOSTNAD

inkl. lunch och kaffe, exkl middag och logi

11 000:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

12 800:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

PÅBYGGNADSUTBILDNING FÖR KYRKOÅRDSPERSONAL

STEG II

YRKESBEVIS

Aktuell kurs ger möjligheter till yrkesbevis.

Läs mer på www.yrkesbevis.com

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

UTBILDNINGEN ÄR DEN ANDRA AV TVÅ PÅBYGGNADS-UTBILDNINGAR

på grundkursen för kyrkogårdspersonal. Utbildningen behandlar; Kyrkogårdens hårdgjorda ytor såsom gångar och vägar. Val av material, plattor, sten, grus och de underhålls- och skötselåtgärder som krävs. Växtkännedom av vanligt förekommande buskar och träd, perenner och utplanteringsväxter.

Presentation av vårdplaner, skötselplaner, trädvårdsplaner för kyrkogårdar. Hur ser en årsplanering för skötseln av en kyrkogård ut. Vilka maskiner ska vi välja för att få en rationell drift av kyrkogården. Vilken serviceanda och vilket kvalitetstänkande ska finnas på arbetsplatsen.

MÅL

Att ge fördjupade kunskaper inom den praktiska kyrkogårdsverksamheten. Utbildningen syftar också till att utveckla personalen i mötet med människor och att utveckla kvalitets- och servicetänkandet på kyrkogården.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Praktiskt verksam kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

4 dagar

FÖRELÄSARE

Trädgårdstekniker *Jeanette Immo*, Mariefred
alternativ trädgårdstekniker *Hans Bill*, Tällberg
F.d. kyrkogårdschef, *Lars Öhrn*, Borås

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

inkl. lunch och kaffe exkl middag och logi

11 000:-/exkl moms/deltagare från medlemsförvaltning

12 800:- exkl moms/deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

- Markbyggnad av hårdgjorda ytor på gångar, vägar med mera
- Material för hårdgjorda ytor
- Växtkännedom, vanligaste buskar, träd, perenner och utplanteringsväxter
- Vad innebär vårdplaner, skötselplaner och trädvårdsplaner
- Årsplanering av skötseln för en kyrkogård
- Studiebesök på en kyrkogård
- Val av trädgårdsmaskiner, maskinhantering och maskininköp
- Att möta människor
- Kvalitetstänkande
- Serviceanda
- Hur arbetar vi tillsammans?

KYRKOÅRDENS TRÄDVÅRD

PLANERING – TILLSTÅND – VÅRD

INNEHÅLL

- Hur hanteras träden från leverans till plantering
- Hur anläggs en växtbädd och när bör träd planteras
- Hur utförs en plantering och den första beskärningen
- Hur en gren samt ett skott tas bort på ett korrekt sätt
- Vad säger lagen om fällningar och planteringar i kultur- och biotopskyddad miljö
- När bör man ta kontakt med länsstyrelsen och kommunen
- Vilka begrepp är viktiga att känna till vid upphandlingen av trädvårdsentreprenader
- När är det dags att fälla ett träd

PRESENTATION AV UTBILDNING

TRÄD PÅ KYRKOÅRDAR är en viktig del för kultur, miljö och gestaltning. Vi bör se till att bevara träden friska och säkra så att de kan leva länge, ge skydd, grönska och en rofylld och säker begravningsplats. Grunden för friska och säkra träd läggs redan när sorter väljs och träden planteras, vattnas och beskärs när de är unga och under tillväxt. Många förvaltningar har en trädvårdsplan som anger vad som bör åtgärdas för decennier framåt i tiden.

Hur förvaltas en trädvårdsplan och vad är viktigt att tänka på när lagar om kultur och biotopskydd har utökats och flera remissinstanser är inblandade för tillståndsgivning? Hur vet vi när träden är så sjuka och farliga att det är dags att beskära eller fälla?

Utbildningen ger dig en grundläggande kunskap om växthantering vid leverans, kvalitetskontroll, anläggning av växtbädd, plantering, bevattning och etableringsskötsel inklusive den första beskärning. Kursledaren visar även hur man sågar av en gren på ett korrekt sätt och lär ut den bästa tidpunkten för de olika beskärningsåtgärderna på kyrkogården.

Du lär dig även det mest grundläggande inom träd-säkerhetskontroll så att du vet när det är dags för åtgärder. Utbildningen ger även en överblick om aktuell lagstiftning såsom biotopskyddslagen och kulturmiljölagen samt ger rekommendationer ur "Fria eller Fälla" som är en vägledning.

Detta för att ge hjälp vid avvägning av hantering av träd och bestämmelser för skyddsvärda träd enligt naturvårdsverkets trädportal.

Kläder och skor för utomhusbruk tas med.

MÅL

Att ge kunskap om trädens plantering, etablering och om sjuka och farliga träd.

I mån av tid och tillgång på träd visas beskärning.

Vidare ges information om trädvårdsplanens uppföljning och lagstiftning av skyddade miljöer.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Kyrkogårdspersonal och förtroendevalda.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Konsulterande arborist *Harald Kratschmer*, Sågmyra

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

KYRKOGÅRDENS TRÄD

VÅRD – VITALISERING – VETERANISERING

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

KYRKOGÅRDARNAS TRÄD ÄR EN BETYDANDE del av gestaltningen och en resurs för att bevara det kulturhistoriska arvet. På senare tid har naturvården allt mer blivit en faktor som påverkar hur kyrkogårdens träd bör vårdas. Samhället och beslutsfattande enheter har succesivt känt vikten av att också träden på begravningsplatserna är ett naturkapital vid sidan om de arkitektoniska och historiska aspekterna. Trädvården vidareutvecklades sedan 1990-talet i snabb fart och arboristbranschen blir alltmer känd och ett vanligt begrepp. Sedan SIS-trädstandarden togs fram lämnas utförandet att beskära och säkra träd till entreprenörer med specialkunskap. Hur kan vi använda oss utav SIS-standarden när vi upphandlar entreprenader för trädvården?

Men kan träd vårdas enligt en standard eller är träden individuella organismer? Hur kan förvaltaren veta i förväg trädens utseende och reaktion efter trädvårdsinsatsen? Vad bör man tänka på innan man handlar upp entreprenader med arboristföretag?

Under utbildningen ges förståelse att träd inte är ett objekt utan en individ i ett system – "träd är ett system". Trädstandarden är ett bra redskap för att t ex kunna jämföra offerter men också förstå att själva insatsen vi gör i träden är behovs- och målanpassade för varje enskilt träd och det gäller också alléträden av samma sort med samma ålder och storlek.

MÅL

Utbildningen ger kunskap om träden som individer och dess kulturhistoriska och biologiska värde. Vidare får deltagarna verktyg för bevarandet av dessa värden.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Utbildningen vänder sig till kyrkogårdspersonal och beslutsfattare. Ingen förkunskap krävs men rekommenderas inom växtbiologi och beskärning.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Konsulterande arborist *Harald Kratschmer*, Sågmyra

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:-/exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

3 700:-/exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

INNEHÅLL

- Kronvårdbeskärningar som en uppföljning av uppbyggnadsvården
- Hur reducera kronan för att gynna tillväxt?
- Hur reducera och stabilisera ett träd som håller på att falla isär eller omkull?
- Hur veteranisera för att i förtid skapa träd som biotopresurs?
- Hur höja trädkronan för mer plats och ljus?

TRÄDETABLERING OCH UPPBYGGNADSBESKÄRNING

VÅRDA I TID

INNEHÅLL

- Trädens naturliga uppbyggnad
- Trädkvalitet, stamstorlekar samt kron typer
- Trädens funktion på kyrkogården och vilka krav som ställs
- Hur träden bör vara uppbyggda vid leveransen
- Grundprinciper uppbyggnaden vid plantering och etableringstiden
- Lämplig årstid samt intervaller och uppföljning
- Sort- och odlingsrelaterade svaga punkter i kronan, hur vi kan justera detta
- Arbetsmiljö, redskap och snitt-teknik
- Våra vanligaste sorters träd för uppbyggnad på kyrkogårdar för aktuell växtzon

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

TRÄDEN ÄR EN VÄSENTLIG DEL på våra kyrkogårdar. Bladen ger lummighet, grönska, skugga och bra luft. Trädens kronor bildar ett tak över begravningskvarteren. Blommorna ger färg och doft. För att kyrkogårdens besökare ska få allt detta, krävs att våra träd är korrekt planterade, etablerade och uppbyggda.

En felaktig plantering med utebliven etablering och en trädkrona som inte har beskuren i tid leder till svaga, sjuka och farliga träd. Träden bör t ex. planteras i stora växtbäddar med en för träden anpassad jord. Träden bör även stegas upp korrekt för att få kraftiga stammar och beskåras i rätt tid med reglebundna intervaller så att de bildar en typisk krona för sorten med kraftiga grenar.

Uppbyggnadsbeskärningens omfattning och intervaller anpassas till sorten, växtplatsen och trädets tillväxtförmåga. En rad olika faktorer avgör hur mycket och när du bör beskära, men först och främst lär du dig snitt-tekniken genom praktiska övningar från marken och stegen.

MÅL

Att ge kunskap om trädetablering och uppbyggnadsbeskärning. Att ge kunskap om trädkvalitet, kron typer och stamstorlekar. Vilken årstid som är lämplig för etablering samt uppföljning. Olika sorters trädets svaga punkter samt vilka krav som ställs.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Utbildningen vänder sig till dig som utför etableringsskötsel och uppbyggnadsbeskärning på kyrkogårdens nyplanterade träd. Hälften av kurs tiden används för praktiska övningar.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Konsulterande arborist *Harald Kratschmer*, Sågmyra

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

TRÄDKONTROLL PÅ KYRKOÅRDEN

HUR MAN UPPTÄCKER SJUKA OCH FARLIGA TRÄD

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

TRÄD PÅ KYRKOÅRDAR kan bli farliga, falla över gravplatser och skada gravvårdar, staket och planteringar. Om träden utgör risk för människor är det särskilt allvarligt.

Därför är det viktigt att du som ansvar för kyrkogårdens säkerhet, har kunskap och en plan för regelbundna trädkontroller. Okulärkontrollen kan delegeras till kyrkogårdsvaktmästarna som dagligen arbetar med träden. Kontrollplanen och protokollen bör vara en del av trädvårdsplanen som är ett långsiktigt vårddokument för kyrkogårdens träd. Under utbildningen lär du dig grunderna för trädkontroll.

De vanligaste säkerhetsbristerna är till exempel sprickor, klykor, svaga greninfästningar, svag förankring av roten i marken, vednedbrytande svampar och olika röttyper. Du lär dig även grunderna inom säkerhetsåtgärder enligt SIS-standard och när kronstabiliseringar bör monteras mellan grenarna för en säkrare trädkrona.

En viktig del i utbildningen är fältövningar som ordnas i små grupper, där du utför okulärkontrollen på kyrkogårdens levande träd. Vi utvärderar gruppernas resultat gemensamt för att jämföra trädens status, diagnos och åtgärdsförslag.

Kläder och skor tas med för utomhusbruk. Kikare samt mätinstrument håller instruktören med.

MÅL

Att ge kunskap om trädens uppbyggnad, mekanik och dynamik. Att ge kunskap om tillvägagångssättet vid okulärkontroll för bästa, effektiva diagnosställning. Att kunna upptäcka farliga träd eller veta när det är dags för ingående undersökningar. Att veta när det finns högriskträd, hur man går tillväga för bästa säkerhet utan att göra lagbrott.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Kyrkogårdspersonal och förtroendevalda.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Konsulterande arborist *Harald Kratschmer*, Sågmyra

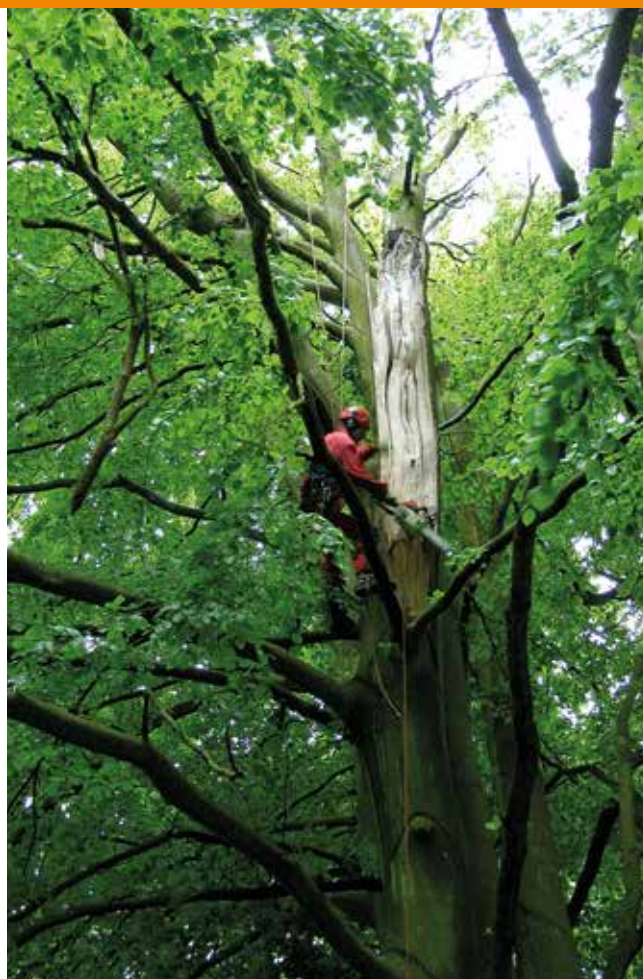
KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

INNEHÅLL

- Trädens mekaniska och biologiska uppbyggnad
- Vitalitetskontroll – trädens biologiska status
- Säkerhetskontroll – trädens mekaniska status
- Vanliga säkerhetsbrister på kyrkogårdens träd
- När är ett träd farligt och vilka åtgärder krävs för en god säkerhet?
- Hur protokollförs kontrollresultatet?
- Sort- och odlingsrelaterade svaga punkter
- När är det dags att fälla ett träd?
- När behöver du kontakta länsstyrelsen?
- Ansvarsfrågan

KYRKOÅRDENS BESKÄRNING

GRUNDLÄGGANDE BESKÄRNING AV BUSKAR, HÄCKAR, KLÄTTERVÄXTER OCH TRÄD

INNEHÅLL

- Motiv till beskärning
- Beskärningsredskap och dess skötsel
- Olika beskärningsmetoder
- Snitteknik och grenlära
- Lämpliga och olämpliga beskärningstider
- Häckklippning
- Buskbeskärning
- Regler och rekommendationer kring vegetation
- Grundläggande trädbeskärning
- Arbetsmiljö och säkerhet

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

VÄXTLIGHETEN PÅ KYRKOÅRDEN är viktig. Buskar, häckar, klätterväxter, perenner, utplanteringsväxter och träd utgör viktiga beståndsdelar och har olika sociala, tekniska, biologiska samt arkitektoniska funktioner. För att bibehålla och utveckla dessa funktioner måste de skötas och underhållas på rätt sätt och vid rätt tidpunkt. Denna utbildning behandlar den viktiga beskärningen av växter och då främst de lövfällande och städsegröna växterna som finns runt om på våra kyrkogårdar.

Det är betydelsefullt att du som ansvarar för kyrkogårdens skötsel har kunskaper om hur, när och varför vi beskär samt vilka redskap och hjälpmedel vi använder för de olika arbetena. Utbildningen kommer ingående att beskriva hur beskärning av buskar, häckar går till samt grundläggande beskärning av park- och prydnadsträd.

Utbildningen kommer vidare att ge förslag på hur man "rättar till" felaktigt beskurna växter där så är möjligt.

MÅL

Att ge kunskaper om lämpliga beskärningsverktyg. Att ge förståelse hur växter reagerar på olika beskärningsingrepp. Att skapa förståelse för hur beskärningstidpunkten kan vara av betydelse. Att ge grundläggande kunskaper om hur olika växter beskärs på ett korrekt sätt. Att ge information om arbetsmiljö och säkerhet vid beskärningsarbeten.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Kyrkogårdspersonal och andra utemiljöarbetare.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Trädgårdstekniker *Hans Bill*, Tällberg

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

KYRKOGÅRDENS SKÖTSEL

VÄXTVAL, PLANTERING, SKÖTSEL OCH UNDERHÅLL

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

UTBILDNINGEN TAR UPP NÅGRA AV DE VIKTIGASTE delarna i att genomföra en bra skötsel av kyrkogården. Genom att lägga rätt skötselnivå och vidta de rätta åtgärderna vid rätt tidpunkt samt använda växtmaterial som inte kräver stora underhållsinsatser, kan kostnadsökningar begränsas väsentligt. Kyrkogårdens underhållskostnader kan hållas på en förhållandevis låg nivå genom att man "planerar före".

MÅL

Att ge kunskap om grunderna för en bra skötsel, lämpligt växtmaterial och om hur rätt skötselinsatser kan begränsa underhållskostnaderna.

UTBILDNINGEN ÄR EN VIDREUTBILDNING AVSEDD FÖR

Arbetsledare, kyrkogårdsvaktmästare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

I södra/mellersta Sverige:

Trädgårdstekniker *Jeanette Immo*, Mariefred

I norra Sverige:

Trädgårdstekniker *Hans Bill*, Tällberg

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

INNEHÅLL

- Mark- och jordlära med växtnäring/gödselmedel, kalkning och gödslingsteknik
- Vattenhantering för olika vegetationsytor
- Växtkännedom, vanligaste buskar, träd, perenner och utplanteringsväxter
- Marktäckande växter
- Ogräs, förebygga och bekämpa
- Växtkvalitet, storleksval, växthantering och planteringsteknik
- Växtsjukdomar och skadedjur, aktuella problem

KOMPOSTERING

ETT NATURLIGT KRETSLOPP PÅ KYRKOGRÅDEN

INNEHÅLL

- Det gröna avfallet
- Kompostens uppbyggnad
- Hantering och tidsperioder
- Arbetsmetoder
- Regelverk
- Användningsområde
- Studiebesök på en kompostanläggning

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

UTBILDNINGEN TAR UPP HUR EN FUNGERANDE kompost kan bli en ekonomisk resurs. Genom att kompostera det "gröna avfallet" på kyrkogården så tar kyrkogårdsförvaltningen ett stort steg i att få ett naturligt kretslopp och därmed minska kyrkogårdens miljöpåverkan.

Utbildningen ger kunskap om hur man får en kompost att fungera, bland annat att lägga rätt saker i rätt ordning för att hålla balansen under komposteringen. Hanteringen av komposten under processen och vilka problem som kan uppstå. Hur ska det färdiga kompostmaterialet hanteras och hur ska det återanvändas ute på kyrkogården.

Genomgång av regelverk kring en kompostanläggning samt dess miljöpåverkan.

Studiebesök på en kompostanläggning vid en kyrkogårdsförvaltning.

MÅL

Att ge kunskap om hantering av en kompost för att få ett användbart kompostmaterial som tillskott i skötseln av kyrkogården.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Arbetsledare, kyrkogårdsvaktmästare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Trädgårdstekniker *Jeanette Immo*, Mariefred

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

SÄKERT HANDHAVANDE AV MASKINER, FORDON OCH REDSKAP

MED RISKBEDÖMNING OCH EGENTROLL

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

I ARBETSMILJÖVERKETS föreskrift om användning av arbetsutrustning (2006:4) står det att arbetsgivaren ska bedöma om den arbetsutrustning som väljs och används är lämplig för det arbete som skall utföras. Eller om den har anpassats på lämpligt sätt så att den kan användas med betryggande säkerhet.

För det krävs kunskap och engagemang i hela arbetslaget. Alla ska med, är en sliten fras, men så är det. Det är bara den som verkligen utför jobbet ute på fältet som vet vilka risker man utsätter sig för. Problemet är bara att risker är inget som man gärna pratar om i vardagen. Det är inte så lite pinsamt att gå in till chefen och berätta att åkgräsklipparen höll på att välta i slänten eller att traktorn wobbade när man körde tillbaka med sopaggregatet.

Det gäller inte bara att veta vilka riskerna är utan också att kunna värdera sannolikhet och konsekvens, d v s hur stor risken är och om risken överhuvudtaget är acceptabel. Man måste tänka som vid trafikljuset, är det rött så är det stopp. Blinkar det gult är det ett varningstecken, dags att sakta ned och hålla extra uppsikt. Lyser det grönt är det bara att köra.

MÅL

Målet är att ge kunskap om både riskbedömning och egenkontroll till våra arbetsledare och maskinförare för att arbetsgivaren ska kunna förvissa sig om ett säkert handhavande av den arbetsutrustning som används av medarbetarna.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Målgruppen är chefer, arbetsledare, maskinförare, kyrkogårdsarbetare och kyrko- och kyrkogårdsvaktmästare.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

- Trender i maskin- och fordonsutveckling
- Att välja rätt maskiner och fordon
- Att välja rätt handhållna maskinredskap och handverktyg
- Skötsel och vård samt maskin/fordonsunderhall
- Riskbedömning och egenkontroll av kyrkogårdens maskiner, fordon och redskap
- Arbetsmiljöreger kring användning av arbetsutrustning, användning av traktorer med mera
- Praktiska visningar och övningar ute på kyrkogården och i maskinhallen

INNEHÅLL

- Förekommande material på hårdgjorda ytor
- Uppbyggnadskrav för de olika materialen beroende på belastningskrav, markförhållande m m
- Tillgänglighetskrav
- Underhåll- och skötselinsatser
- Exempel på arbetsmetoder

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

UTBILDNINGEN TAR UPP HUR EN HÅRDGJORD YTA ANLÄGGS OCH UNDERHÅLLS samt hur rätt skötsel ger en hållbar yta.

Genom att hårdgjorda ytor anläggs på rätt sätt och skötsel och underhåll sätts in med rätt intervall kan ytorna hålla under längre tid och därmed ge en bättre driftsekonomi.

Hårdgjorda är ytor av natursten, betongplattor/sten, asfalt eller grus för gång- och körvägar, sittplatser, serviceplatser eller liknande ytor. Utbildningen ger kunskap i hur olika ytor ska vara uppbyggda på rätt sätt. Vilket material finns att välja bland, fördelar respektive nackdelar. Vilka skötselinsatser respektive material kräver. Enklare arbeten som förvalt- ningarna kan göra i egen regi.

MÅL

Att ge kunskap om markbyggnadsarbeten.

UTBILDNINGEN ÄR EN VIDAREUTBILDNING AVSEDD FÖR

Kyrkogårdsvaktmästare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

I södra / mellersta Sverige:

Trädgårdstekniker *Jeanette Immo*, Mariefred,

I norra Sverige:

Trädgårdstekniker *Hans Bill*, Tällberg

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

Bisättning

Vill du förenkla hanteringen av stoft och aska?

Nu finns det ett helt nytt webbaserat system för dig som vill bli både effektivare och säkrare vid hantering av stoft och aska. Systemet går snabbt att driftsätta, är enkelt att lära sig och lätt att använda.

 vitecsamfundssystem.se

 020-55 80 00

- Kontroll över var stoft och aska finns just nu
- Ökad säkerhet med minskad manuell hantering
- Automatisk påminnelse för lagstadgad tid
- Överblick av beläggningen i realtid
- Spårbarhet genom hela processen
- Webbaserat system
- Integration med FAS och LabOras boknings- och kyrkogårdssystem
- Mobilapp för in- och utregistrering

MASKINFÖRARE

HANDHAVANDE OCH SÄKERHET

UTBILDNING - MASKINFÖRARE

GRÄV- OCH LASTMASKIN, TRUCK SAMT JORDBRUKSTRAKTOR

Efter genomgången utbildning, teoretiska och praktiska prov kommer utbildningsintyg för det aktuella maskinslaget utfärdas.

TRUCK

För ledstaplare och krematorietruck ges endags utbildning med teoretiskt och praktiskt prov.

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

ARBETSMILJÖLAGEN KRÄVER att arbetsgivaren utbildar och instruerar användare av arbetsmaskiner och redskap i handhavande och säkerhetskrav, vilket ska vara dokumenterat.

Deltagaren ska efter avslutad utbildning ha kunskap om respektive maskin, dess konstruktion, uppbyggnad, skötsel och användningsområde samt kunna tillämpa gällande säkerhetsbestämmelser.

MÅL

Erhållande av utbildningsintyg.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Intern och extern personal som ska arbeta med mobila arbetsplattformar, grävmaskiner, truck, redskapsbärare, jordbrukstraktor och andra maskinslag.

LÄNGD

1 dag/maskinslag

Dagen är uppdelad i ett teoripass under förmiddagen och praktisk tillämpning samt förarprov under eftermiddagen. Efter fullföljd utbildning och godkänt prov erhålles utbildningsintyg.

Antalet deltagare är begränsat till tio. Separata kurser om en dag kommer att genomföras för varje maskinslag.

FÖRELÄSARE

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

Begär separat offert

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

- Konstruktion
- Körkortsbestämmelser
- Besiktningskrav
- Tillämpliga arbetsmiljölager och föreskrifter
- Arbetarskydd
- Riskmoment
- Den egna riskanalysen
- Tillbudsrapportering
- Ett ergonomiskt arbetssätt
- Handhavande av maskinen
- Service och löpande underhåll
- Praktiska körövningar

SKÖTSELPLANER FÖR KYRKOGÅRDEN

LÄMPLIG ATT INGÅ I FÖRVALTNINGENS VÅRD- OCH UNDERHÅLLSPPLAN FÖR KYRKOGÅRDARNA

INNEHÅLL

- Bakgrund till skötselplaner för kyrkogårdar
- Exempel på skötselplaner, innehåll och benämningar
- Upprättandet av skötselplanen. Vem? Hur?
- Förankring av skötselplanen, i förvaltningen, ute på kyrkogården och andra intressenter
- Hur uppfyller vi kraven i skötselplanen?
- Uppföljning, dokumentation och justering av planen

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

VARJE KYRKOGÅRD SKA IDAG HA EN UPPRÄTTAD SKÖTSELPLAN

Skötselplanen beskriver hur kyrkogården och dess ingående delar ska skötas och underhållas. Genom skötselplanen garanteras att kyrkogården och dess olika ytor och delar bevaras för framtida generationer. En skötselplan är ett grundläggande dokument för att en långsiktig skötsel utförs på rätt sätt för att bevara kyrkogårdens historia, utseende och en ekonomisk livslängd på förekommande ytor och utrustning.

I utbildningen går vi igenom vilka delar som ska finnas i en skötselplan. Hur de ska beskrivas utifrån vilka skötsel- och underhållsinsatser som krävs. Olika exempel på skötselplaner presenteras. Hur upprättandet ska genomföras och andra praktiska frågor. Hur uppföljning och framtida dokumentation ska genomföras för ett "levande dokument".

MÅL

Att ge insikt och kunskap om olika slag av skötselplaner. Ge praktiska anvisningar om hur skötselarbetet ska bedrivas för att avsedd kvalitet på kyrkogården ska uppnås.

Anvisningar och exempel på hur kvalitetssäkringen kan göras genom dokumentation från de som arbetar med kyrkogårdens skötsel och underhåll.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Arbetsledare, kyrkogårdstekniker och planeringsansvariga.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Kyrkogårdsarkitekt *Monica Sandberg*, Landskapsgr. Lund
Landskapsingenjör *Maximilian Löfgren*, Landskapsgr. Lund

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- exkl moms/deltagare från medlemsförvaltning

4 200:- exkl moms/deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

PERENNER OCH PRYDNADSGRÄS PÅ KYRKOGÅRDEN

VÄXTPLATS OCH ANVÄNDNING

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

DET FINNS MÅNGA MÖJLIGHETER att förnya kyrkogårdens estetiska gestaltning med perenner och prydnadsgräs i olika kombinationer. Både på grund av miljöskäl och för att få en längre blomningssäsong kan perenner utgöra ett alternativ till traditionella utplanteringsväxter i gravplanteringar.

Med hjälp av perenna växter kan man försköna och pryda samtidigt som man underlättar skötseln av såväl enskilda gravrabatter som askgravlundar och minneslundar. De olika årstiderna kan både förstärkas och förlängas.

Kursen ger grundläggande kunskaper om perenner och prydnadsgräs, växtplats och användning, etablering och skötsel.

MÅL

Att sprida kunskap och impulser till nytänkande om användning av perenner och prydnadsgräs på begravningsplatser.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Kyrkogårdspersonal och förtroendevalda.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Landskapsarkitekt *Mona Wembling*, Klagstorp

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

INNEHÅLL

- Grundläggande om perenner och prydnadsgräs, växtsortiment och krav på växtplats
- Inspirerande exempel på växtanvändning på kyrkogården, från helhet till enskilda kompositioner
- Kompositionsövning
- Etablering och skötsel

KYRKOGÅRDENS VÄXTMATERIAL

VÄXTPLATS OCH ANVÄNDNING

INNEHÅLL

- Växtlighetens betydelse för begravningsplatsen
- Renovering eller förnyelse
- Verksamhetens behov och skötselkrav
- Etablering och skötsel
- Anläggningsaspekter och växtbäddar
- Kyrkogårdens gröna kulturarv
- Invasiva arter
- Biologisk mångfald
- Biotopskydd, kulturmiljölagen och andra regelverk

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

EN ÖVERSIKT GES AV VANLIGA TRÄD, HÄCKAR OCH BUSKAR på begravningsplatser i olika delar av landet. Växternas betydelse och funktion för kyrkogårdsmiljön beskrivs utifrån flera perspektiv såsom upplevelsemässigt, biologiskt, arkitektoniskt och kulturhistoriskt.

Tillvägagångssätt vid förnyelse och komplettering av trädkransar, alléer eller andra bärande vegetationsstrukturer går igenom. Vilka krav som bör ställas på växtmaterialets kvalitet, hur man åstadkommer bra växtförutsättningar och hur kulturhistorisk hänsyn kan vägas in är några av aspekterna som berörs.

Vanliga problemscenarion och frågeställningar tas upp. De kan t ex handla om vilka funktioner och värden som behöver säkerställas, hur en bra balans skapas mellan effektiv skötsel och en plats rik på upplevelser, när det är klokt att satsa på vitaliserande eller föryngrande åtgärder och när det är dags att byta ut växterna. Under dagen resoneras kring dessa frågor och tillhörande utmaningar.

MÅL

Målet med utbildningen är att ge deltagarna insikt i hur man kan arbeta med växter på ett medvetet och långsiktigt sätt. Deltagarna ges verktyg för att planera växtanvändningen inom sin förvaltning.

Det ges kunskaper i hur man genom kloka val av växter, växtbäddar och skötselmetoder kan upprätthålla kvaliteterna och värdena hos begravningsplatsens vegetation. Genom att diskutera olika lösningar på vanliga problem och behov ges deltagarna en fördjupad förståelse i olika aspekter av växtanvändning.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Kyrkogårdschefer, arbetsledare, planerare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Kyrkogårdsarkitekt *Monica Sandberg*, Landskapsgr. Lund
Landskapsingenjör *Maximilian Löfgren*, Landskapsgr. Lund

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

4 200:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

KREMATORIETEKNIK I

GRUNDUTBILDNING

YRKESBEVIS

Aktuell kurs ger möjligheter till yrkesbevis.

Läs mer på www.yrkesbevis.com

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

KREMATORIEUTBILDNINGEN ÄR UPPDELAD i tre steg, varav detta är det första. Grundutbildningen ger den första breda och teoretiska insikten om krematorieteknik och lägger grunden för fortsatt utbildning som inför nästa steg också förutsätter viss praktisk erfarenhet. Utbildningen bygger på viktig erfarenhet och utveckling inom verksamhetsområdet och tar upp det senaste inom såväl teknik- som miljöområdet. I utbildningen ingår studiebesök på krematorium.

I grundutbildningen behandlas inledningsvis olika religioner och dess syn på kremation, etiska och psykologiska frågor eftersom krematoriepersonalen ofta har nära kontakt med sörjande människor.

MÅL

Utbildningen har som mål att ge grundläggande kunskaper och färdigheter inom det krematorietekniska området.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Medarbetare som ska tjänstgöra i krematorium eller kapell och därför önskar inhämta grundläggande kunskaper inom det krematorietekniska området.

LÄNGD

4 dagar

FÖRELÄSARE

Civilingenjör *Markus Persson*, SKKF

Krematoriemästare och ordf. FSKP *Aron Thomsson*, Uppsala

Begravningsentreprenör *Gillis Edman*, Göteborg

F.d. kyrkogårdschef *Lars Öhrn*, Borås

KOSTNAD

inkl lunch och kaffe, exkl middag och logi

13 900:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

16 300:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

- Att möta sorg och sörjande
- Olika religioners begravningstraditioner
- Krishantering
- Etik, etiska regler
- Förvaltningslagen
- Begravningslagen
- Begravningsförordningen
- Branschkrav på kistor och urnor
- Kremationens historia
- Systemuppbyggnad och reningsteknik
- Förbränningsteknik
- Miljöarbetet på krematoriet
- Studiebesök i modernt krematorium

KREMATORIETEKNIK II

PÅBYGGNADSBILDNING

INNEHÅLL

- Arbetarskydd och säkerhetsfrågor
- Arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Riskanalys arbetsmiljö
- Systemuppbyggnad och reningsteknik
- Förbränningsteknik och brännartyper
- Ugnens konstruktion och funktion
- Värmeåtervinning
- Besiktning av anläggning och anläggningsprovning
- Mätning och rapportering
- Styrsystem
- Service och underhåll av anläggning
- Ventilations- och kylanläggningar
- Driftsäkerhet och felsökning
- Miljökrav och miljökontroll
- Studiebesök i modernt krematorium

YRKESBEVIS

Aktuell kurs ger möjligheter till yrkesbevis.

Läs mer på www.yrkesbevis.com

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

DENNA UTBILDNING UTGÖR STEG TVÅ av de tre steg som krematorieutbildningen omfattar. För att tillgodogöra sig utbildningen bör man ha minst ett års praktik från krematoriearbete samt ha genomgått grundutbildningen.

Utbildningen bygger på viktig erfarenhet och utveckling inom verksamhetsområdet och tar upp det senaste inom såväl teknik- som miljöområdet. Vidare informeras om gällande lagar och bestämmelser rörande arbetarskydd och övriga delar av verksamheten. I kursen ingår *studiebesök i ett modernt krematorium*.

MÅL

Utbildningen har som mål att ge fördjupade kunskaper och färdigheter inom det krematorietekniska området.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Medarbetare som arbetar i krematorium och önskar fördjupade kunskaper om dagens moderna krematorieteknik. För deltagande förutsätts minst ett års erfarenhet samt genomgången grundutbildning i krematorieteknik.

LÄNGD

4 dagar

FÖRELÄSARE

Civilingenjör *Markus Persson*, SKKF

Krematoriemästare och ordf. FSKP *Aron Thomsson*, Uppsala

Samt föreläsare inom arbetsmiljöområdet

KOSTNAD

inkl lunch och kaffe exkl middag och logi

13 900:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

16 300:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

KREMATORIETEKNIK III

PÅBYGGNADSUTBILDNING

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

UTBILDNINGEN ÄR EN PÅBYGGNADSUTBILDNING som i första hand vänder sig till de som har genomgått utbildningarna Krematorieteknik I och II. Utbildningen vänder sig också till den som har ansvar för verksamheten i ett krematorium.

Deltagarna kommer att få ökade kunskaper om miljökrav, miljörapportering, egenkontroll, ekonomi, service och underhåll.

MÅL

Att komplettera tidigare erhållna kunskaper inom det krematorietekniska området och de krav som miljömyndigheterna ställer på krematorieverksamheten.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Medarbetare som tidigare arbetat inom det krematorietekniska området samt medarbetare i ledande befattning för krematorieverksamheten. Utbildningen vänder sig också till förtroendevalda med ansvar för krematorieverksamheten.

LÄNGD

2 dagar

FÖRELÄSARE

Civilingenjör *Markus Persson*, SKKF

Krematoriemästare och ordf. FSKP *Aron Thomsson*, Uppsala

KOSTNAD

inkl lunch och kaffe, exkl middag och logi

6 950:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

8 150:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

- Ekonomi, investerings- och driftkostnader, budgetering
- Upphandling och inköp
- Styrsystem, förbränningsoptimering och tolkning av förbränningsresultatet
- Service och underhåll av anläggning
- Egenkontroll (miljö), periodiska besiktningar, miljörapport
- Miljöansvar
- Riskanalys miljö
- Studiebesök i modernt krematorium

UPPDATERINGSUTBILDNING FÖR KREMATORIEPERSONAL

SAMMANFATTNING AV DET SENASTE

INNEHÅLL

- Etik och etiska riktlinjer
- Administration: blanketter, registrering, ansvarsdokumentet, nätbyråer, digitalisering
- Fossilfritt krematorium, värmeåtervinning och energieffektivitet
- Arbetsmiljö och säkerhets frågor
- Driftplanering och driftsekonomi
- Ny teknik: Ugnsbotten, elugnar med mera
- Styrssystem, förbränningsoptimering och tolkning av förbränningsresultatet
- Service och underhåll av anläggning
- Miljökrav, egenkontroll, periodiska besiktningar, miljörapport
- Upphandling av murverk, garantier
- SBT, kistor och urnor, erfarenheter

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

UTBILDNING FÖR ERFAREN KREMATORIEPERSONAL som vill uppdatera sina kunskaper och ta del av kollegors erfarenheter. Utbildningen bygger på erfarenhetsutbyte och utveckling inom verksamhetsområdet och tar upp det senaste inom såväl teknik- som miljöområdet.

Vidare informeras om gällande lagar och bestämmelser rörande arbetarskydd och övriga delar av verksamheten.

MÅL

Utbildningen har som mål att ge erfarna krematoriearbetare uppdaterade och fördjupade kunskaper och färdigheter inom det krematorietekniska området genom föreläsningar, grupparbeten och erfarenhetsutbyte. Deltagarna ska beredas ta aktiv del i samtal och diskussioner.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Medarbetare som arbetar i krematorium och önskar uppdatera och fördjupa sina kunskaper om dagens moderna krematorieteknik, förbränningsteknik, administration, arbetarskydd mm.

För att tillgodogöra sig kursen bör man ha några års praktik från krematoriearbete samt ha genomgått utbildningarna Krematorieteknik I och Krematorieteknik II.

LÄNGD

2 dagar

FÖRELÄSARE

Krematorietekniker *Anders Nilsson*, SKKF
Kyrkogårdskonsulent *Mattias Elofsson* SKKF
Civilingenjör *Markus Persson*, SKKF

KOSTNAD

inkl lunch och kaffe, exkl middag och logi

6 950:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

8 150:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

Säker och effektiv gravgrävning

Med godkända rasskydd och effektiva hjälpmedel

Arbetsgivaren är skyldig att se till att arbeten i samband med gravgrävning sker på ett säkert sätt. Det ska även göras effektivt och värdigt. Orax har produkterna och kunskapen som hjälper dig att utföra arbetet på ett professionellt sätt.

- Värmetråg
- Värmemattor
- Körplattor
- Rasskydd grav/urna
- Gravkantskärare
- Gravplank
- Gravlock
- Gravklädsel
- Kistsänkare
- Kärra till kistsänkare
- Gravstenslyft
- Gravstenssäkring

ORAX

Kyrka & Kapell • Kyrkogård • Obduktion & Bårhus

SÄKER GRAVGRÄVNING

LAGAR, PRAKTIK OCH ETIK

INNEHÅLL

- Lagar, författningar och regler
- Etiska och estetiska aspekter
- Grundläggande marklära
- Schaktklasser
- Säkerhet vid gravgrävning
- Lastning
- Olika typer av utrustning och maskiner
- Riskbedömning
- Grupparbete

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

ARBETSGIVAREN ÄR SKYLDIG att se till att arbeten i samband med gravgrävning sker på ett säkert sätt. Kyrkogårdsarbetare och kyrkogårdsvaktmästare som deltar i gravgrävning utsätts för förhöjda arbetsmiljörisker och denna utbildningsdag ger viktiga kunskaper som ett led i att minimera riskerna och förebygga olyckor.

MÅL

Att ge fördjupad inblick i och kunskap om riskbedömning, etiska aspekter och instruktioner för säker gravgrävning, samt ge enkla och värdefulla hjälpmedel för att stärka sig i yrkesrollen.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Kyrkogårdsarbetare och kyrkogårdsvaktmästare, grävmaskinister (både egna anställda och inhyrda), samt förmän och arbetsledare.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

ARBETSMILJÖANSVAR

ÖVERSIKTSUTBILDNING

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

ETT FÖREBYGGANDE, systematiskt arbetsmiljöarbete leder till en bra arbetsmiljö som gynnar alla. Arbetsgivaren ansvarar för arbetsmiljön och ska se till att arbetsmiljöarbetet ingår naturligt i verksamheten. Det är viktigt att i det dagliga arbetet uppmärksamma och ta hänsyn till alla förhållanden i arbetsmiljön som kan påverka de anställdas hälsa och säkerhet.

Denna kurs är en hjälp för att komma igång och utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet. Hur ska ansvaret fördelas inom organisationen och vilket ansvar har den enskilde medarbetaren själv? För- och nackdelar med olika modeller presenteras.

Hur gör man korrekta riskbedömningar? Arbetsmiljöverkets modell för riskbedömning presenteras och exempel ges på arbets- och maskininstruktioner för att göra risker och förebyggande skyddsarbete känt i hela organisationen.

MÅL

Att ge kunskap om innebörden av lagstiftningen inom arbetsmiljöområdet och om hur man lever upp till det ansvar som åligger respektive parter.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Förtroendevalda, personal med arbetsledaransvar samt skyddsombud.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

- Lagar och förordningar
- Kollektivavtalsbaserade regler
- Ansvar- och påföljdsfrågor
- Frågor om samverkan
- Riskbedömning
- Uppgiftsfördelning
- Intern/egenkontroll
- Grupparbeten

STRATEGISK PLANERING – BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN

EN UTBILDNING MED SIKTET PÅ LÅNGSIKTIG PLANERING

INNEHÅLL

- Den svenska modellen
- Tillsynen av begravningsverksamheten
- Begravningsombudets roll
- Särredovisning av begravningsverksamheten och församlingsverksamheten
- Vilka lagar gäller för verksamheten
- Riktlinjer för begravningsverksamheten
- Delegationsordningar
- Beredskapsplanering
- Begravningshuvudmannen och begravningsbyrån i samverkan
- Kulturhistoriska inventeringar
- Markresurser och den långsiktiga gravmarksplaneringen
- Färdplan för en fossilfri begravningsverksamhet
- Gravvårdssäkerhet
- Behovet av skötsel- vård, och underhållsplaner

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN är en komplex verksamhet som vilar på ett historiskt arv med etik och värdighet som ledord för omhändertagande av avlidna.

Den svenska modellen är relativt ovanlig i sitt slag där det statliga uppdraget finansieras via den enhetliga begravningsavgiften.

Utbildningen beskriver hela det svenska upplägget från finansiering via tillsyn ner till delegationsordningar och beredskapsplanering. Föreläsarna ger deltagarna värdefulla råd i det långsiktiga och strategiska arbete som begravningsverksamheten kräver.

MÅL

Att ge förståelse och insikt i den svenska modellen för begravningsverksamheten och verktyg för den långsiktiga och strategiska planeringen.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Förtroendevalda, kyrkoherdar, kyrkogårdschefer, arbetsledare och planerare.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

F.d. organisationschef SKKF *Ronny Holm*, Halmstad

F.d. verks. direktör SKKF *Jan Olov Andersson*, Katrineholm

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:– exkl. moms/deltagare, från medlemsförvaltning

4 200:– exkl. moms/deltagare, för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

BIOLOGISK MÅNGFALD OCH DET GRÖNA KULTURARVET

BEVARA, UTVECKLA OCH SKAPA NATURVÄRDEN

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

VÅRA KYRKOGRÄDAR ÄR en grön miljö som är uppskattad och dessutom ofta en fristad för den biologiska mångfalden av både djur och växter. Denna gröna miljö som finns på en kyrkogård bör utifrån dagens kunskap skötas så miljövänligt som möjligt.

Kyrkogårdsförvaltningarnas miljöpåverkan från skötseln styrs av valda arbetsmetoder, maskinval och val av vegetationsytor. Genom att få inblick i vilka val det finns och vilka konsekvenser de ger kan man styra över skötseln till att bli mer miljövänlig och därmed gynna den biologiska mångfalden på kyrkogården.

Vidare bör det gröna kulturarvet på kyrkogårdarna beaktas och sparas för framtiden genom rätt skötsel. Gällande kulturarvet kommer också frågan upp om skydd för olika vegetationer och hur samarbete med länsstyrelserna kan genomföras.

Vidare diskuterar vi hur anpassning till mångfald och kulturarv också kan förankras hos besökare och gravrättsinnehavare.

Vi tar även upp tankar kring att välja rätt maskinpark för skötseln och vilken miljöpåverkan den utgör.

Hur sker hanteringen av det "gröna avfallet" från skötseln, ska det komposteras eller finns det alternativ, fördelar och nackdelar tas upp.

MÅL

Att ge djupare kunskap om hur man kan förändra kyrkogårdsarbetet till att bli mer miljövänligt och genom detta gynna biologisk mångfald och få mer naturliga vegetationsytor där så är möjligt på kyrkogårdarna. Att ge kunskap i skötsel av förekommande gamla växter som då kan bevaras för framtiden som ett grönt kulturarv.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Chefer, arbetsledare och kyrkogårdspersonal samt även för förtroendevalda.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Trädgårdstekniker *Jeanette Immo*, *Mariefred*

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms/ deltagare, från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms/ deltagare, för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

SKKF
Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund

FORET

Fossilfritt
Sverige

INNEHÅLL

- Biologisk mångfald, innebörd och vad är möjligt på en kyrkogård
- Kyrkogårdens gröna kulturarv, vad är det och hur kan man bevara det
- Naturlika ytor, skillnad i skötsel och utseende
- Val av skötselmetoder för att gynna mångfalden på kyrkogården
- Kompost, fördelar och nackdelar
- Maskinval och miljöpåverkan
- Exempel från en kyrkogård som använder naturlika ytor i gravkvarter, hur arbetar man med ytorna, hur blev skillnaden och hur uppfattas det av besökare

DEN MÅNGKULTURELLA BEGRAVNINGSPLATSEN

OLIKA RELIGIONERS SEDER OCH BRUK

INNEHÅLL

- Religioner som finns representerade i Sverige
- Olika religioners begravningssätt och traditioner
- Begravningslagens krav på att anordna särskilda gravplatser
- När finns det behov av en särskild begravningsplats?
- Gravgrävning och återställande efter begravning för olika religioner
- Flyttning av stoft – hur gör man, tillstånd/regelverk
- Samarbete mellan trossamfund, församlingar, begravningsbyrå och kyrkogårdsförvaltning
- Behovet av att översätta ordningsregler och gravvårdsbestämmelser
- Hur lång tid tar integrationen på kyrkogården?

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

SVENSKA KYRKAN ÄR PÅ de flesta orter huvudman för begravningsverksamheten. I begravningslagen framgår att huvudmannen ska tillgodose det behov som finns i varje församling/samfällighet av särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund, antingen inom det egna ansvarsområdet eller genom avtal med annan huvudman.

Utbildningen ger svar på frågor om hur *man inom olika religioner ser på död*, begravningssceremoni och gravplats.

MÅL

Att ge kunskap om lagar, regler för den mångkulturella begravningsplatsen och om traditioner inom andra religioner.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Förtroendevalda samt chefer, arbetsledare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Örjan Wallin, Nordingrå
Anders Öhgren, Bromma

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- inkl moms/deltagare från medlemsförvaltning
4 200:- inkl moms/deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

KYRKOGÅRDSKULTUR

ATT VÅRDA ETT KULTURARV

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

KYRKOGÅRDEN ÄR EN DEL AV EN BYGDS KULTURARV. Den speglar en rik lokal och regional kultur, allt ifrån den skånska kyrkogården med buxbomsomgärdade grus- och singelgravar till den norrbottniska vita träkorsens kyrkogård. Här finns också mycket av person- och kulturhistoria, där gravvården kan berätta om människors levnadsöden.

Det är den kyrkogårdsförvaltande myndighetens ansvar att i överensstämmelse med kulturmiljölagen vårda och underhålla kyrkogården på sådant sätt att dess kulturhistoriska värde inte förminskas eller förvanskas.

Utbildningen ger svar på frågor om vilka regler och metoder som bör tillämpas i vården av de kulturhistoriska värdena på kyrkogården.

MÅL

Att ge kunskap om de lagar och regler som gäller för vården av kyrkogårdens kulturhistoriska värden.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Förtroendevalda, kyrkoherdar, chefer, arbetsledare, och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

F.d. organisationschef SKKF Ronny Holm

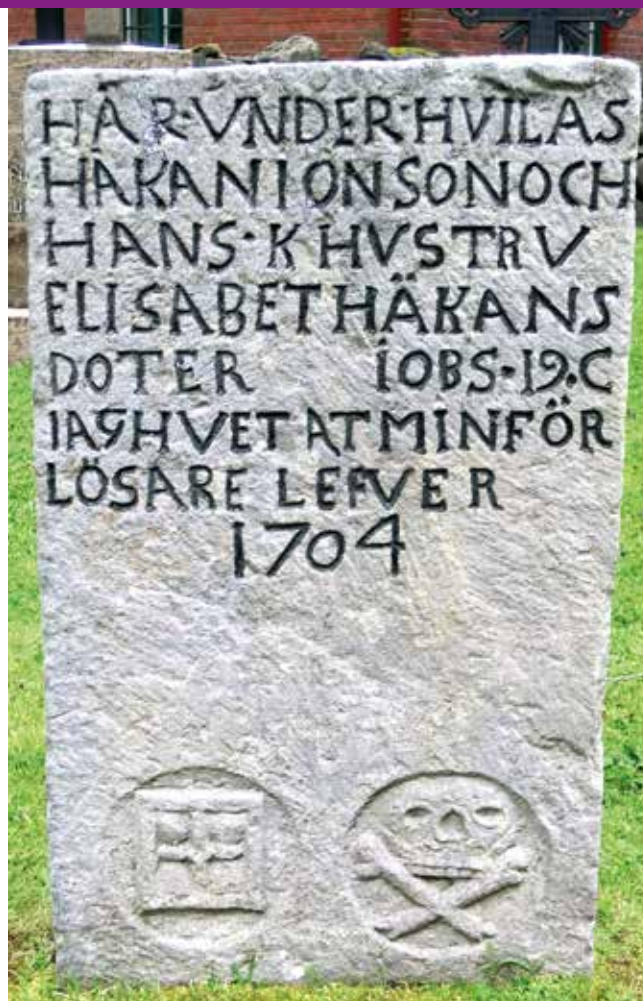
KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen Kyrkogården

INNEHÅLL

- Kulturmiljölagen
- Begravningslagen
- Kulturhistoria – kyrkogårdar och gravanläggningar
- Gravvårdens symboler
- Integrering av olika gravskick i gamla miljöer
- Kyrkogårdens gröna kulturarv
- Kyrkogårdsinventering
- Vård och underhållsplaner
- Kriterier för bevarande av enskilda gravanordningar
- Bevarande, återanvändning och borttagande av gravanordning
- Återanvändarservice – försäljning och disposition
- Kyrkogårdens estetik

ÅTERBRUKA OCH UTVECKLA

FRAMTIDSSTRATEGIER FÖR KYRKOGÅRDEN

INNEHÅLL

- Lämpliga gravar eller områden
- Vad säger lagen?
- Vilka gamla strukturer bör bevaras?
- Hur foga in det nya utan att riskera kulturhistoriska värden?
- Hur tätt kan nya gravar placeras?
- Hur stora kan de nya gravvårdarna vara och hur får de se ut?
- Avvägningar kring skötsel, tillgänglighet och ekonomi
- Rutiner och praktiskt förvaltningsarbete
- Samverkan med myndigheter

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

GAMLA GRAVAR och gravkvarter är en resurs för framtiden. På många begravningsplatser ökar antalet återlämnade gravplatser. Ibland står nästan hela kvarter utan aktiva gravrätter och på många gravplatser finns det en gammal gravvård kvar. För kyrkogårdsförvaltningarna innebär det ett skötselåtagande samtidigt som delar av kyrkogården blir allt mer öde. För att undvika detta kan såväl enskilda gravplatser som större områden användas på nya sätt.

Äldre gravar med stenfriser och häckar eller med en gravvård stående i gräs kan ofta återanvändas för nya gravsättningar. Det gäller även äldre gravområden med gles beläggning av aktiva gravar. Återbruket kan handla om att infoga nya gravskick såsom askgravlund och askgravplatser bland de äldre gravarna eller om att göra en ny gravplatsindelning.

Utbildningen visar hur man konkret och stegvis kan gå tillväga för att förnya en äldre gravplats eller ett helt gravområde och hur man samtidigt kan ta hänsyn till de kulturhistoriska värdena. Utbildningen tar upp flera exempel på hur värdena genom en medveten planering kan bevaras parallellt med en utveckling av begravningsplatsen.

Utbildningen tar även upp vad man bör tänka på vid omarbetning av gravstenar och beställning av dessa arbeten. Likaså hur man kan förmedla fördelarna med återbruket till nya gravrättsinnehavare.

MÅL

Att visa hur man genom återbruk kan levandegöra äldre delar av en begravningsplats, minska behovet av ny gravmark och samtidigt erbjuda invånarna ökad valfrihet beträffande gravskick. Att ge deltagarna konkreta verktyg och kunskaper i att planera och utforma återbruk av gravområden och gravanordningar.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Förtroendevalda samt chefer, arbetsledare, planerare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Kyrkogårdsarkitekt *Monica Sandberg*, Landskapsgr. Lund
Landskapsingenjör *Maximilian Löfgren*, Landskapsgr. Lund

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- exkl moms/deltagare från medlemsförvaltning

4 200:- exkl moms/deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

VÅRD- OCH UNDERHÅLLSPLANER

BEVARANDE AV KULTURARVET

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

VÅRD- OCH UNDERHÅLLSPLANER FÖR BEGRAVNINGSPLATSER är ett obligatoriskt verktyg för bevarandet av det betydande kulturarv som landets begravningsplatser är besitter. Som ägare och förvaltare har man ett ansvar att bevara, använda och utveckla sin begravningsplats så att dess kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas. Vård- och underhållsplanen är ett viktigt verktyg i detta arbete.

Utbildningsdagen hjälper dig att ge vård- och underhållsplanen ett innehåll som passar för din begravningsplats och få den att fungera som ett stöd i arbetet med dess vård.

MÅL

Att ge insikt om varför en vård- och underhållsplan behövs och vilka intentioner som ligger bakom lagkravet på att den ska finnas. Ge kunskap om vad en vård- och underhållsplan behöver innehålla. Likaså ge förståelse för hur man kan använda en vård- och underhållsplan och utnyttja den för planering och vägledning.

Utbildningen hjälper dig också att ta fram förfrågningsunderlag när du ska beställa en vård- och underhållsplan. Du får även en inblick i hur kulturvårdande myndigheter ser på vården av begravningsplatserna, vad som är viktigt att tänka på vid såväl underhåll som förnyelse och hur begravningsplatsen kan fungera som en resurs i formandet av ett hållbart samhälle.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Förtroendevalda, kyrkoherdar, kyrkogårdschefer, arbetsledare, planerare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Kyrkogårdsarkitekt *Monica Sandberg*, Landskapsgr. Lund
Antikvarie och arkitekt *Alice Öberg*

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

4 200:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

INNEHÅLL

- Kulturmiljölagen
- Tillståndspliktiga åtgärder
- Det kulturhistoriska värdet
- Vad ska ingå i en vård- och underhållsplan
- Integrering av befintliga planer
- Vad kan huvudmannen göra själv och för vad behövs expertkunskap
- Överväganden av vårdåtgärder, trädkran- sen i förhållande till kyrkogårdsmuren
- Kommunikation med länsstyrelsen
- Hur blir en vård- och underhållsplan användarvänlig
- Strategi för begravningsplatsens framtid och utveckling
- Eventuell konflikt mellan kulturhistoriska värden och andra områden som natur- värden, arbetsmiljökrav och tillgänglighet

ATT MÖTA SORG OCH SÖRJANDE

LYSSNA OCH SAMTALA

INNEHÅLL

- Sorg och sorgearbete
- Erfarenheter från själavård i sorg
- Hur möter vi allmänheten?
- Samtal
- Konsten och vikten av att lyssna

PRESENTATION AV UTBILDNING

PERSONALEN INOM KYRKOGRÄDSFÖRVALTNINGENS alla områden kommer ofta i kontakt med människor som har sorg och befinner sig i känsliga och svåra situationer.

Det finns ständigt behov av att utbilda och fortbilda personalen i detta mycket viktiga ämne. Även förtroendevalda kan med stor behållning delta i denna utbildning för att få förståelse för verksamhetens innehåll.

Det är också ett område där man kan se förvaltningens vilja och förmåga att utveckla service- och kvalitetsandan.

MÅL

Att ge insikt om den sörjandes situation och hur människor känner och upplever sorgen. Att ge psykologisk bakgrund samt praktiska råd för att få bättre styrka i kontakten med sörjande.

UTBILDNING ÄR AVSEDD FÖR

Alla som arbetar inom begravningsverksamheten, såväl kyrkogårds- som expeditiionspersonal och förtroendevalda.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Begravningsentreprenör *Gillis Edman*, Göteborg

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 300:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

3 700:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

TRÄDENS INFRASTRUKTUR OCH KONFLIKTER

LÖSNINGSMETODER

PRESENTATION AV UTBILDNING

ALLT EFTERSOM TRÄD BLIR STÖRRE finns det större risk att träden hamnar i konflikt med murar, gravanordningar eller teknisk utrustning såsom ledningar, asfalterade gångvägar och byggnader. Samtidigt omfattar lagstiftningen fler och fler träd, vilket gör att kontakten med länsstyrelsen blir viktigare då träd behöver åtgärdas eller när gravgrävning ska ske i närheten av skyddade träd.

Under utbildningen kommer vi gå igenom varför konflikter mellan träd och anordningar uppstår och vilka metoder som finns för att hantera dessa konfliktsituationer.

Även olika åtgärder kopplas till den gällande lagstiftningen så att ni som förvaltare vet hur olika åtgärder genomförs och beskrivs för att på så sätt minska risken att träd och infrastruktur skadas, samtidigt som eventuella dispensansökningar ges stor sannolikhet att beviljas.

MÅL

Ge lösningsmetoder för konflikter mellan träd och infrastruktur.

UTBILDNING ÄR AVSEDD FÖR

Kyrkogårdschefer, arbetsledare, planerare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Trädkonsult *Johan Östberg*, Trädkontoret, Malmö
Träd- och markspecialist *Örjan Stål*, VIÖS, Växjö

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- exkl moms/ deltagare från medlemsförvaltning

4 200:- exkl moms/ deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

INNEHÅLL

- Lösningsmetoder
- Träd och gravgrävning
- Träd och gravanordningar
- Träd och kyrkogårdsmurar
- Goda exempel på lösningar när konflikter uppstår
- Förebyggande arbete och skyddsåtgärder för träd
- Kontakten med länsstyrelsen och andra myndigheter
- Lagstiftning – när får träd fällas?
- Den nya skriften "Fria eller fälla"

GRAVMARKSPLANERING

PLANERA FÖR FRAMTIDEN MED ÄNDAMÅLSENLIGA VERKTYG

INNEHÅLL

- Behov av gravplatser i närtid och i framtid
- Hur planera för framtidens behov
- Rutiner och andra verktyg
- Egen och extern statistik
- Typiska behov:
  - Nyanlägga
  - Renovera
  - Bibehålla
  - Särskilda gravplatser för olika grupper
  - Hantering av befintliga gravanordningar

PRESENTATION AV UTBILDNINGEN

EN RESUMÉ ÖVER HUR VÅRA BEGRAVNINGSPLATSER har använts för gravsättningar och olika slags gravskick genom tiderna fram till idag. Hur situationen kan se ut för olika förvaltningar till exempel beroende på om de ligger på landet eller i staden. Likaså hur trenderna ser ut i begångelseformer och efterfrågan på olika typer av gravar och gravskick.

En del av utbildningen är inriktad på hur man kan planera medvetet och långsiktigt. Hur kan behovet av gravmark tillgodoses utan att i onödan ta ny mark i anspråk, ta hänsyn till begravningsplatsens karaktär och kulturhistoria. På de flesta begravningsplatser finns idag en stor mängd återlämnade gravplatser. Det är en markresurs som vi på ett ansvarsfullt sätt kan använda för nya gravsättningar.

Utbildningen tar upp hur man kan tänka framåt både när man har för mycket och när man har brist på gravmark. Likaså vad man bör tänka på i kontakterna med kommunen om man är i behov av ny mark.

Utbildningen går igenom de olika momenten i planeringen. De handlar t. ex. om att kartlägga tidigare gravsättningar, fredningstider och olika markundersökningar. Likaså om att ta fram relevant statistik över förbrukningen av gravplatser och hur antalet avlidna inom förvaltningsområdet förväntas bli. Vidare beskrivs hur andra planeringsförutsättningar såsom begravningsplatsens och gravanordningarnas kulturhistoriska värden vägs in och hur sammanställningar i kartform ger överblick och hjälper till i analysen.

Olika exempel som berör ovanstående och aktuella situationer på deltagarnas egna begravningsplatser tas upp och används som diskussionsunderlag.

MÅL

Deltagarna skapar sin egen lista över de moment, lagstöd och tillstånd som krävs för gravmarkplanering.

UTBILDNINGEN ÄR AVSEDD FÖR

Förtroendevalda, kyrkoherdar, kyrkogårdschefer, arbetsledare, planerare och övrig kyrkogårdspersonal.

LÄNGD

1 dag

FÖRELÄSARE

Kyrkogårdsarkitekt *Monica Sandberg*, Landskapsgr. Lund
Landskapsingenjör *Maximilian Löfgren*, Landskapsgr. Lund

KOSTNAD INKL MÅLTIDER

3 800:- exkl moms / deltagare från medlemsförvaltning

4 200:- exkl moms / deltagare för övriga

PLATS OCH TIDPUNKT:

Se vår hemsida www.skkf.se eller tidningen *Kyrkogården*

KYRKOGRÅDSRÅDGIVNING

Mattias Elofsson, kyrkogårdskonsulent
Sveavägen 116, 104 32 Stockholm
Tel: 08-673 83 22, mobil: 073-444 92 10
E-post: mattias.elfsson@skkf.se

KREMATORIERÅDGIVNING

Rådgivare om teknik, upphandling, anläggning

Markus Persson, civilingenjör, Energiprojekt AB
Järnbrotts prästväg 2, 421 47 Västra Frölunda
Tel: 031-47 06 90, mobil: 0708-47 06 94
E-post: markus.persson@epro.se

Rådgivare om teknik, drift

Anders Nilsson, krematorietekniker
Krutviksvägen, 371 42 Karlskrona
Tel: 0455-789 99, sms: 070-828 74 50
E-post: anders.nilsson7@svenskakyrkan.se

FASTIGHETSÅDGIVNING

Malin Höglund, fastighets- och kyrkogårdschef
Landvetter Härryda pastorat
Idrottsvägen 8, 438 32 Landvetter
Tel: 031-97 71 25
E-post: malin.hoglund@svenskakyrkan.se

JURIDISK RÅDGIVNING

Peter Fischier, jurist
Tel: 076-147 92 72
E-post: peter.f@skkf.se

EKONOMISK RÅDGIVNING

SKKF:s kansli
Tel: 08-673 83 13
E-post: kansli@skkf.se

KONTAKTA GÄRNA SKKF:s KANSLI

Huvudkontor: Box 19071, 104 32 Stockholm
Besöksadress: Sveavägen 116, Stockholm
Tel: 08-15 05 40
Utbildningsavd: Tel: 08-673 83 13
E-post: kansli@skkf.se, hemsida: www.skkf.se

SKKF:s RÅDGIVNING

Med över hundra års samlad erfarenhet inom kyrkogårds- och krematorieverksamheten. Vi står till medlemmarnas förfogande för fri telefonrådgivning. Samtliga rådgivare har gedigen utbildning och lång erfarenhet inom sitt yrkesområde med allt vad det innebär rörande administration, praktisk kyrkogårdsverksamhet, teknik och kundservice.

EXEMPEL PÅ FRÅGOR ATT TA UPP MED SKKF:s RÅDGIVARE:

- administration
- arbetsmiljö
- lagar och avtal
- ekonomi och organisation
- gravvårdar
- kulturhistoriska inventeringar
- personalfrågor
- maskininköp
- upphandling och anbudsförfarande
- skötsel och trädvårdsplaner
- krematorieteknik
- kyrkogårdens byggnader

Satsa på TUR i

DET ÄR DEN INRE ORDNINGEN som avgör om begravningsverksamheten är långsiktigt hållbar med avseende på kvalitet, effektivitet, arbetsmiljö och etik. Varje förvaltning, liten som stor, måste ha en god personalpolitik för att få rätt personal, säkra arbetsplatser och en rationell verksamhet.

EN KOMPETENT organisation ligger steget före. Det når man med en effektiv organisation, ett tydligt ledarskap och personal med rätt utbildning för arbetet.

TUR får man genom att vara medlem i branschorganisationen Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund, SKKF, och att utnyttja de fördelar som ingår i medlemskapet:

UPPDRAGSUTBILDNING, UTREDNINGS- OCH PROJEKTERINGSVERKSAMHET

VI ANORDNAR ÄVEN UPPDRAGSUTBILDNINGAR

ENSKILDA FÖRVALTNINGAR ELLER FLERA MINDRE I SAMARBETE som har behov av att utbilda flera medarbetare samtidigt kan sänka sina utbildningskostnader genom att köpa utbildningspaket ur det ordinarie programmet. Vi kan även anordna temadagar och större seminarier.

Vi kan också komma ut till förvaltningen eller den enskilda arbetsplatsen och genomföra utbildningar med hela arbetslaget i sk teambuilding. Syftet med en sådan utbildning är att hela arbetslaget utbildas och utvecklas för att skapa högre motivation för arbetet och ett bättre arbetsklimat på arbetsplatsen.

Utbildningsavdelningen kan även skräddarsy lämpliga utbildningar efter speciella önskemål eller behov. I SKKF:s åtagande ingår föreläsare, omkostnader och dokumentation. Förvaltningen svarar för lokal, förtäring, inbjudan och deltagarförteckning.

Information om alla våra utbildningar finns på SKKF:s hemsida www.skkf.se. Vi informerar också om utbildningarna i vår förbundstidskrift Kyrkogården.

Efter varje utbildning utfärdas ett intyg på genomförd utbildning.

KONTAKTA OSS SÅ HJÄLPER VI ER

Information om utbildningar: 08-673 83 13

ANLÄGGNINGSSERVICE OCH KREMATORIETEKNIK

SKKF:s tekniska experter följer och deltar i utvecklingen av anläggningar och krematorieteknik. De har därför bra överblick över marknaden och kan förutom i de rent tekniska frågorna även ge råd i arkitektoniska och miljötekniska frågor.

SKKF:s UTREDNINGSVERKSAMHET

SKKF:s utredningsavdelning utför utredningar som kan omfatta juridiska frågor, strukturplaner, organisation, trädvård, miljöplaner, upphandling av konsulter och maskiner. Dessa tjänster erbjuds medlemmar till rabatterat pris.

SKKF:s utredningskonsulter står till förfogande för utredningar om organisation med mera. Som utredare av frågor om krematorieverksamhet står SKKF:s tekniske rådgivare *Markus Persson* till förfogande. Telefonnummer och adresser till våra utredare finns här till vänster.

FÖR YTTERLIGARE INFORMATION KONTAKTA:

SKKF:s kansli, 08-15 05 40

Postadress: Box 190 71, 104 32 Stockholm

Besöksadress: Sveavägen 116, Stockholm

E-post: kansli@skkf.se

hemsida: www.skkf.se

begravningsverksamheten

TIDNINGEN

Branschtidningen för begravningsverksamheten i Sverige heter Kyrkogården. Sex gånger om året får du aktuella branschfrågor belysta, möjlighet att ta del av andras tips och praktiska erfarenheter, följa forskning och utveckling i både kyrkogårds- och krematoriearbetet. **Medlemmar får två friexemplar av Kyrkogården och rabatt på ytterligare prenumerationer.**

UTBILDNINGEN

Utbildningen är begravningsverksamhetens motor. Verksamheten kräver hög kompetens av medarbetare och förtroendevalda. Därför erbjuder SKKF utbildningar med hög kvalitet inom hela verksamhetsområdet.

Medlemmar får rabatt på SKKF:s utbildningar.

RÅDGIVNINGEN

Förbundets rådgivare och konsulent har stor kunskap och erfarenhet om begravningsverksamheten och det är deras uppgift att dela med sig till medlemmarna. SKKF besitter kompetens inom juridik, ekonomi och fastighets.

SKKF

www.skkf.se

Nyhet!
 Nu kan du enkelt
 förflytta dig mellan
 WebAveny Grav
 och myCarta

Sätt färg på kyrkogården

Arbeta med temakartor direkt i din surfplatta eller smartphone

WebAveny myCarta är ett program som kombinerar digitala kartor och avancerade sökningar från Aveny Grav för lätt administration ute på kyrkogården.

Efter att ha sparat teman såsom "lediga gravar för gravvisning" eller "vanvårdade gravar" i Aveny Grav kan du med WebAveny myCarta öppna dessa direkt i din surfplatta eller smartphone. När du väljer ett tema för en kyrkogård eller ett kvarter får du upp en tydlig kartbild med färglagda gravar. Informationen i WebAveny myCarta är alltid aktuell, om någonting ändras i Aveny Grav som påverkar temat uppdateras det direkt. Med WebAveny myCarta kan du med enkla verktyg göra markeringar och noteringar i kartan ute på kyrkogården som du sedan kan arbeta vidare med på kontoret.

Välkommen till Eniac – system med omtanke.

Vill du veta mer? Kontakta oss för en visning!
sales@eniac.se | 031-708 29 50